

Sygn. akt V U 77/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Rosłoń

Protokolant: Irena Prochowicz

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2014 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy W. R.

przeciwko Wojskowemu Biuru Emerytalnemu w B.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania W. R.

od decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego w B.

z dnia 17 grudnia 2013 roku

Nr (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję i podwyższa emeryturę wojskową W. R. o 10% podstawy wymiaru z tytułu pełnienia służby w strefie działań wojennych.

sygn. akt V U 77/14

UZASADNIENIE

Decyzją zamienną z dnia 17 grudnia 2013 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w B. działając z urzędu, przyznał W. R. emeryturę wojskową w wysokości 3256,34 zł od dnia 1 stycznia 2014 r., wskazując w punkcie 7 decyzji, że od dnia 1 stycznia 2014 r. obniżono zwiększenie z tytułu pełnienia służby wojskowej w strefie działań wojennych według załącznika do decyzji. Z załącznika wynika, że zwiększenie to zostało ustalone na 9% za okres 1 roku i 6 miesięcy takiej służby.

W. R. wniósł odwołanie od tej decyzji. Zarzucił naruszenie przepisu art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania pierwotnej decyzji jak i na dzień wydania decyzji zamiennej, który to przepis wyczerpująco reguluje zasady wyliczania zwiększenia emerytury i stanowi wprost, że emeryturę podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby (nie przyjmując, że miesiąc ma 30 dni, nie po 30 dniach ale za rozpoczęty miesiąc). Wskazał, że przy tak kategorycznym sformułowaniu nie może mieć zastosowania § 21 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie

trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz. U. Nr 67, poz. 618 ze zm.) jak też obowiązujący obecnie § 26 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2012 r.

w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz. U.

z 2012 r., poz. 194) jako pozostający w sprzeczności z art. 15 ust. 3 powołanej ustawy.

Wniósł o podwyższenie emerytury po 0,5% za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby w strefie działań wojennych, tj. o 10%, wskazując, że Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w B. obniżył mu świadczenie bez żadnych podstaw prawnych.

W odpowiedzi na odwołanie Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w B. wniósł o oddalenie odwołania. Wskazał, że wnioskodawca pełnił służbę w P. K. W. w L. w okresie od 26 kwietnia 2000 r.

do 26 kwietnia 2001 r. i od 13 kwietnia 2007 r. do 11 października 2007 r. Powyższe okresy zostały ustalone w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy po 0,5 %- łącznie 9%. Wskazał,

że wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę wojskową 30 listopada 2010 r. Mając na uwadze obowiązujący wówczas przepis art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r.

o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1995 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych (Dz. U. Nr 110, poz. 21), wojskowy organ emerytalny przy obliczaniu wysługi emerytalnej zobligowany był do zastosowania § 21 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz. U. Nr 67, poz. 618 ze zm.). Przepis ten stanowi, że przy obliczaniu wysługi emerytalnej sumuje się poszczególne okresy o jednakowym procentowym wskaźniku, obejmujące lata, miesiące i dni, zaś sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc trzydzieści dni kalendarzowych. Sporne okresy zostały zatem wyliczone na 1 rok i 6 miesięcy.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje.

W. R. pełnił zawodową służbę wojskową. W okresie od 26 kwietnia 2000 r. do 26 kwietnia 2001 r. i od 13 kwietnia 2007 r. do 11 października 2007 r., pełnił służbę w P. K. W. w T. S.O. N. Z.h w L. (...). Na mocy obwieszczenia Ministra Spraw Zagranicznych RP z dnia 25 lipca 1994 r. terytorium L. (1) uznane zostało za strefę działań wojennych (od dnia 1 czerwca 1994 r.) i status ten nie ustał do daty wydania zaświadczenia z dnia 18 października 2007 r. (k. 13 i 14 akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 3 stycznia 2011 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w B. przyznał wnioskodawcy od 1 grudnia 2010 r. prawo do emerytury wojskowej uwzględniając 10% zwiększenia w stosunku miesięcznym za okresy służby w warunkach szczególnych, przy czym okresy tej służby ustalił na 1 rok, 7 miesięcy i 1 dzień (k. 25 i 26 akt emerytalnych).

Następnie decyzją zamienną z dnia 17 grudnia 2013 r. – obecnie zaskarżoną – obniżył zwiększenie z tytułu pełnienia służby wojskowej w strefie działań wojennych do 9%, przyjmując po zsumowaniu, że służba ta trwała 1 rok i 6 miesięcy.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym, który nie był sporny, istota sporu sprowadzała się do ustalenia czy obowiązujące przepisy prawa dają podstawę wojskowemu organowi emerytalnemu do obniżenia emerytury wnioskodawcy w wyniku obniżenia zwiększenia z tytułu pełnienia służby wojskowej w strefie działań wojennych oraz do ustalenia jak należy rozumieć sformułowanie „każdy rozpoczęty miesiąc służby”.

Z treści odpowiedzi na odwołanie zdaje się wynikać, że wojskowy organ emerytalny wskazując na przepisy obowiązujące w dacie, w której wnioskodawcy przyznano emeryturę wojskową, decyzją zamienną, obecnie zaskarżoną, usiłuje naprawić przyjęty wówczas błędny w jego ocenie sposób wyliczenia podwyższenia emerytury

z tytułu służby pełnionej przez wnioskodawcę w strefie działań wojennych.

Zatem w pierwszej kolejności wskazać należy, że stosownie do treści art. 316 § 1 kpc, po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że w art. 316 § 1 kpc chodzi o zasady dotyczące czasu orzekania, które mają za zadanie określenie momentu właściwego dla oceny stanu sprawy przez sąd przy wydaniu wyroku (zasada aktualności), stan sprawy może bowiem w toku procesu ulegać zmianom. "Stanem rzeczy" w rozumieniu tego przepisu są więc zarówno okoliczności faktyczne sprawy jak i przepisy prawa, na podstawie których ma być wydane rozstrzygnięcie – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2012 r., sygn. akt II UK 117/11.

W związku z powyższym jedynie aktualny stan prawny mógł być brany przez Sąd pod uwagę przy rozstrzygnięciu o zasadności wniesionego odwołania.

Stan ten wynika z unormowania zawartego w treści przepisu art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 666 ze zm.). Stanowi on, że emeryturę podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny lub w strefie działań wojennych.

Z kolei art. 15 ust. 6a tej ustawy zawiera delegację ustawową dla Rady Ministrów, która określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki podwyższania emerytury, o których mowa w ust. 2 i 3, uwzględniając miesięczne okresy pełnienia służby na froncie w czasie wojny lub w strefie działań wojennych.

Wydane na podstawie tej delegacji rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych (Dz. U. Nr 159, poz. 946) w treści § 4 ust. 1 stanowi, że emeryturę wojskową podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby:

1) na froncie w czasie wojny w Wojsku Polskim, polskich formacjach wojskowych w kraju lub za granicą;

2) w strefie działań wojennych w polskich kontyngentach wojskowych wydzielonych z Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej lub przez kierowanych do pełnienia służby w tej strefie z polskich przedstawicielstw wojskowych oraz polskich zespołów łącznikowych przy organizacjach międzynarodowych i międzynarodowych strukturach wojskowych albo bezpośrednio z organizacji międzynarodowych, międzynarodowych struktur wojskowych i obcych jednostek wojskowych.

W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie tylko i wyłącznie te dwa akty prawne mogą stanowić podstawę do określenia warunków podwyższenia emerytury. Wynika z nich jednoznacznie, że ustawodawca przyznał prawo do podwyższenia emerytury za każdy rozpoczęty miesiąc służby w strefie działań wojennych i nie doprecyzował sposobu liczenia tej służby. Powyższe nakazuje interpretować te przepisy zgodnie z ich literalnym brzmieniem. W ocenie Sądu rozpoczęty miesiąc służby wojskowej to rozpoczęty miesiąc kalendarzowy bowiem jak wskazano wyżej, w żadnym akcie prawnym dotyczącym tej materii ustawodawca nie wskazał, że pojęcie „miesiąca” należy rozumieć inaczej. Za takim rozumieniem tych unormowań świadczy również przebieg procesu legislacyjnego prowadzonego w 2012 r. w związku ze zmianą ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw.

Z przebiegu tego procesu wynika, że pierwotnie projektodawca proponował zmianę, zgodnie z którą dotychczasowe zasady dotyczące naliczania zwiększenia podstawy wymiaru emerytury wojskowej miały dotyczyć wyłącznie osób pozostających w służbie

do 31 grudnia 2012 r. Do żołnierzy powołanych po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 r. do zawodowej służby wojskowej projektodawca proponował naliczanie tego zwiększenia dopiero po miesiącu służby pełnionej na froncie bądź w strefie działań wojennych. Członkowie Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia niektórych projektów ustaw z zakresu zabezpieczenia społecznego większością głosów przyjęli zgłoszoną do projektu poprawkę, w myśl której zwiększenie podstawy wymiaru emerytury będzie przysługiwało żołnierzowi za każdy rozpoczęty miesiąc służby w strefie działań wojennych lub na froncie, czyli na zasadach dotychczasowych. Uzasadnieniem uwzględnienia poprawki było przekonanie

o szczególnym zagrożeniu jakie niesie za sobą tego rodzaju służba, zarówno w sensie zagrożenia fizycznego jak i psychicznego.

Takie rozumienie tych przepisów wynika również z porównania przepisu § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych do innych przepisów tego rozporządzenia tj. § 2 i 3, w których Rada Ministrów szczegółowo określiła:

- normy roczne godzin wykonywania lotów w składzie personelu latającego na samolotach naddźwiękowych oraz innych samolotach lub śmigłowcach, godzin i dni pełnienia służby w składzie załóg okrętów podwodnych oraz załóg nawodnych wojskowych jednostek pływających, godzin przebywania pod wodą i w podwyższonym ciśnieniu dla żołnierzy w charakterze nurków i płetwonurków, służby w jednostce organizacyjnej przeznaczonej do fizycznego zwalczania terroryzmu, wykonywania czynności operacyjno rozpoznawczych lub kierowania takimi czynnościami w służbie wywiadowczej za granicą, wykonywania zadań specjalnych lub kierowania działaniami specjalnymi w ramach służby w oddziałach specjalnych;

- liczbę skoków spadochronowych w roku wykonanych przez żołnierzy w charakterze skoczków spadochronowych;

- liczbę dni w roku, w których żołnierzy w charakterze saperów uczestniczyli w rozminowaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo brali udział w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów.

Powyższe pozwala na stwierdzenie, że gdyby intencją ustawodawcy było inne liczenie służby, o której mowa w art. 15 ust. 3 powoływanej ustawy, nie było przeszkód aby znalazło to wyraz w doprecyzowanych przepisach w/ w rozporządzenia. Skoro ustawodawca tego nie uczynił, nie sposób zaakceptować stanowiska wojskowego organu emerytalnego i stosowania w tym zakresie (nieaktualnego) przepisu § 21 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz. U. Nr 67, poz. 618 ze zm.) względnie § 26 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz. U. z 20`12 r., poz. 194). Oba wskazane przez wojskowy organ emerytalny rozporządzenia zostały wydane przez Ministra Obrony Narodowej na podstawie innej delegacji ustawowej, tj. art. 37 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, który upoważniał Ministra Obrony Narodowej do określenia:

1) trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy oraz uprawnionych członków ich rodzin, wskazując elementy wniosku o ustalenie prawa do zaopatrzenia, dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia oraz sposób i terminy wypłaty świadczeń,

2) wzoru i trybu wydawania legitymacji emeryta-rencisty wojskowego, uwzględniając organ uprawniony do wydawania, wymiany i dokonywania wpisów, w tym wpisu o niezdolności do samodzielnej egzystencji, oraz przypadki wymiany legitymacji,

mając na względzie zapewnienie realizacji prawa emeryta i rencisty do zaopatrzenia emerytalnego oraz zapewnienie sprawności postępowania w tym zakresie.

W żadnym razie delegacja ta nie stanowi podstawy do określenia szczegółowych warunków podwyższenia emerytury wojskowej. Tym samym Minister Obrony Narodowej nie jest organem uprawnionym do uregulowania tej materii, dla której mocą art. 15 ust. 6a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin zastrzeżona została właściwość **Rady Ministrów**.

W tak przedstawionym stanie prawnym Sąd uznał, że wnioskodawca w okresie od 26 kwietnia 2000 r. do 26 kwietnia 2001 r. pełnił służbę wojskową 13 miesięcy, przy czym kwiecień 2000 r. i kwiecień 2001 r. to były miesiące rozpoczęte i od 13 kwietnia 2007 r. do 11 października 2007 r. pełnił tę służbę przez 7 miesięcy, przy czym kwiecień i październik 2007 r. były miesiącami rozpoczętymi. Łącznie służba wojskowa wnioskodawcy trwała 20 miesięcy i z tego tytułu należy podwyższyć podstawę wymiaru o 10%.

W tym stanie rzeczy Sąd orzekł jak w wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc.